

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

KNUT HAMSUN

Foamea

Traducere din norvegiană și note de
VALERIU MUNTEANU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Andreea Răsuceanu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Tipărit la Artprint

KNUT HAMSUN

SULT

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS 1890

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2015, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HAMSUN, KNUT

Foamea / Knut Hamsun; trad.: Valeriu Munteanu.

– București: Humanitas Fiction, 2015

ISBN 978-973-689-865-5

I. Munteanu, Valeriu (trad.)

821.113.5-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

PARTEA ÎNTÂI

Era pe vremea când umblam flămând prin Christiania, acest oraș minunat, pe care nimeni nu-l părăsește fără să fi rămas cu amprenta lui...

Stăteam culcat, dar treaz, în camera mea de la mansardă și dedesubt am auzit o pendulă bătând de șase ori; se luminase bine de ziuă și oamenii începeau să circule pe scară. Jos, lângă ușă, unde camera era tapetată cu numere vechi ale ziarului *Morgenbladet*, puteam desluși un anunț dat de directorul farului, iar puțin mai la stânga o reclamă cu litere mari, în care brutarul Fabian Olsen își lauda pâinea proaspătă.

De îndată ce am deschis ochii, am început, după un vechi obicei, să mă gândesc dacă există ceva care mă îndreptățește să mă bucur de ziua de astăzi. În ultimul timp îmi mersese destul de greu; unul după altul, lucrurile mele luaseră drumul casei de amanet, devenisem nervos și arțagos, în câteva rânduri rămăsesem în pat ziua întregă din pricina amețelilor. Uneori, când îmi surâdea norocul, reușeam să încasez de la un ziar sau altul până la cinci coroane pentru câte un foileton.

Se lumina tot mai tare de ziuă și m-am apucat să citesc anunțurile de jos, de la ușă; se puteau desluși până și literele subțiri și triste: „Pompe funebre la domnișoara

Andersen, în gang pe dreapta“. Această ocupație mi-a reținut atenția mai mult timp; pendula de jos bătuse opt când m-am hotărât, în sfârșit, să mă ridic și să mă îmbrac.

Am deschis fereastra și am privit afară. Din locul în care mă aflam, aveam drept perspectivă o frânghie pentru rufe și un teren viran; mai încolo ruinele unei fierării ce fusese mistuită de un incendiu. Câțiva muncitori tocmai curățau terenul de acele ruine. M-am sprijinit cu coatele pe pervazul ferestrei și am privit afară. Desigur că avea să fie o zi frumoasă. Venise toamna, anotimp diafan și răcoros, când totul își schimbă culoarea și piere. Pe străzi începuse forfota, ademenindu-mă afară; camera aceasta goală, a cărei podea se îndoia la fiecare pas, era ca un sicriu lugubru, rău încheiat; ușa nu avea broască, iar de sobă nici vorbă; obișnuiam să dorm cu ciorapii în picioare ca să se mai usuce până dimineață. Singurul obiect ce-mi făcea plăcere era un mic balansoar roșu în care moșaiam serile și mă gândeam la câte și mai câte. Când vântul sufla puternic și poarta de la intrare era deschisă, prin podea și prin pereți se auzeau tot felul de șuierături ciudate iar în ziarul *Morgenbladet* de jos, de lângă ușă, se produceau rupturi lungi cât brațul.

M-am ridicat și am căutat într-un pachet din colțul de lângă pat ceva de-ale gurii, dar nu am găsit nimic și m-am întors la fereastră.

Știe Dumnezeu, mi-am zis, dacă mi-ar fi de vreun folos să-mi caut o slujbă! Aceste numeroase refuzuri, aceste jumătăți de promisiuni, acești „nu“ spuși pe șleau, toate speranțele nutrite și risipite, toate încercările care de fiecare dată se sfârșeau fără nici un rezultat mă descurajaseră. În ultima vreme umblasem după un post de ajutor de

casier, dar sosisem prea târziu; și apoi, nu puteam nici să depun garanția de 50 de coroane. Întotdeauna se ivea o piedică. În cele din urmă, m-am prezentat și la corpul de pompieri. Eram vreo cincizeci de oameni în sală și cu toții scoteam pieptul în afară ca să dăm impresia de forță și de mare curaj. Un funcționar îi examina pe solicitanți, le pipăia brațele și le punea întrebări. El trecu și prin fața mea dar nu făcu decât să dea din cap. Mi-am dat seama că sunt refuzat din pricina ochelarilor. M-am prezentat încă o dată, fără ochelari. Îl așteptam pe examinator cu sprâncenele încruntate și cu privirile tăioase ca niște cuțițe, dar trecând prin fața mea, el se mulțumi doar să zâmbească – desigur, mă recunoscuse. Dar lucrul cel mai grav era că hainele mele erau atât de uzate, încât nu mă mai puteam prezenta nicăieri ca un om onorabil, spre a solicita un post.

Cât de jos alunecasem în tot acest timp – încet, dar sigur – pe panta mizeriei! Până când, în cele din urmă, ajunseseam să nu mai am chiar nimic; nici măcar un pieptăn sau o carte din care să mai citesc când viața mi se părea prea tristă. Vara întregă mi-am petrecut-o prin cimitire sau sus, în parcul castelului, unde ședeam pe o bancă și scriam, unul după altul, articole pentru ziare, despre lucrurile cele mai diferite: invenții bizare, capricii, fantezii ale creierului meu agitat; în disperarea mea, alegeam adesea subiectele cele mai puțin actuale, care îmi cereau eforturi îndelungate și, până la urmă, nu erau primite de nici un ziar. De-abia terminam un articol, că începeam imediat altul, lăsându-mă greu descurajat de un „nu“ al redactorilor-șefi; îmi spuneam mereu că într-o bună zi tot voi izbuti. Și într-adevăr, câteodată, când aveam inspirație și reușeam să realizez un articol mai

acătării, puteam câștiga cinci coroane cu munca unei singure după-amieze.

M-am ridicat din nou de la fereastră, m-am dus la scunul pe care se afla ligheanul cu apă de spălat și mi-am umezit puțin genunchiul lustruit al pantalonului ca să-l mai înnegresc și să-l fac să arate mai nou. După aceea am băgat în buzunar, ca de obicei, o bucată de hârtie și un creion și am plecat. Am coborât foarte ușor pe scară ca să nu trezesc atenția gazdei; trecuseră câteva zile de când trebuia să plătesc chiria și nu mai aveam nici o lețcaie.

Se făcuse ora nouă. Aerul fremăta de zgomotul trăsurilor și al vocilor omenești – un cor matinal uriaș însoțit de pașii pietonilor și pocniturile de bici ale birjarilor. Acest zgomot care mă învăluia m-a trezit de-a binelea și am început să mă simt tot mai mulțumit. Nimic nu era mai departe de mine decât intenția de a face o mică plimbare de dimineață în aer curat. Ce importanță avea aerul pentru plămâni mei? Eram puternic ca un uriaș. Aș fi putut opri o trăsură cu umărul. Mă cuprinsese o dispoziție senină, ciudată, simțământul unei vesele nepăsări. Am început să observ oamenii pe care îi întâlneam sau îi depășeam, să citesc afișele de pe ziduri, am interceptat o privire ce-mi fusese aruncată dintr-un tramvai în mers; rând pe rând, m-am lăsat pătruns până și de cele mai mici fleacuri, de cele mai neînsemnate amănunte care se iveau în drumul meu și apoi dispăreau.

De-aș fi avut doar un pic de mâncare într-o zi atât de senină! Impresia acestei dimineți vesele mă copleșise, nu-mi puteam stăpâni sentimentul de mulțumire și, fără vreun motiv precis, am început, de bucurie, să fredonez un cântec. În fața unei măcelării o femeie cu un coș în mână se gândea dacă e cazul să cumpere cârnați pentru

prânz; când am trecut pe lângă ea, s-a uitat la mine. Nu mai avea decât un singur dinte în gură. Nervos și iritabil cum devenisem în ultimele zile, m-am simțit dezgustat de figura femeii; dintele lung și galben arăta ca un deget mic crescut din falcă, iar privirea pe care o îndreptase spre mine era încă preocupată de cârnați. Dintr-odată mi-a pierit toată pofta de mâncare și mi s-a făcut greață. Când am ajuns la hala de carne, m-am dus la fântână și am băut puțină apă; apoi am ridicat ochii... ceasul din turnul bisericii Vor Frelers¹ arăta ora zece.

Am continuat să colind străzile, hoinărind fără grijă; m-am oprit la un colț, deși nu era nevoie; apoi am schimbam direcția, luând-o pe o stradă lăaturalnică, unde n-aveam ce căuta. Lăsasem totul în voia sorții și rătăceam prin oraș în acea dimineață veselă, purtându-mi lipsa de griji printre ceilalți muritori fericiți; atmosfera era senină și luminoasă, iar dispoziția mea nu era tulburată nici măcar de un pic de umbră.

De zece minute mergeam în urma unui bătrân șchiop. Într-o mână ținea un pachet și călca parcă cu întreg corpul, muncindu-se din răspuțeri să înainteze cât mai repede. Auzeam cum gâfâia de oboseală și deodată mi-a trecut prin cap că aș putea să-i duc eu pachetul; dar nu am căutat să-l ajung din urmă. Sus, pe strada Graensen, l-am întâlnit pe Hans Pauli, care m-a salutat și a trecut grăbit mai departe. Oare de ce zorea așa? Nu mă gândisem nici o clipă să-i cer o coroană și chiar voiam să-i înapoiez cât mai curând pătura pe care mi-o împrumutase cu câteva săptămâni în urmă. După ce mă voi mai întrema, nu o să mai datorez nimănui nici o pătură; poate

---

1 Mântuitorul nostru.

că voi începe chiar azi să scriu un articol despre crimele viitorului sau despre liberul-arbitru – indiferent despre ce, dar în orice caz ceva interesant, pentru care voi primi cel puțin zece coroane... Și cu gândul la acest articol, m-am simțit dintr-odată îndemnat să mă apuc imediat de scris. Capul îmi era atât de plin de idei! Voiam să-mi găsesc un loc potrivit în parcul castelului și să nu mă opresc până nu isprăvesc.

Dar bătrânul infirm continua să meargă șchiopătând înaintea mea. În cele din urmă, faptul de a-l avea tot timpul în față pe acel invalid a început să mă irite. Părea că expediția sa nu se mai sfârșește; poate avea de gând să meargă în același loc ca mine și va trebui să-l am în față tot drumul. În exasperarea mea, mi se părea că își încetinește pașii la fiecare răspântie, de parcă ar fi așteptat să vadă în ce direcție o apuc. Apoi își ridică pachetul bălbănindu-l în aer și pornea iarăși la drum, zorind din toate puterile spre a-și menține avansul. Pe măsură ce înaintez și îl privesc pe acest individ obsedant, simt cum îmi crește furia împotriva lui; îmi dau seama că, încetul cu încetul, îmi strică buna dispoziție și, pe nesimțite, îmi întunecă această dimineață senină și frumoasă. Parcă ar fi o gânğanie mare, ce sare într-un picior și ține cu tot dinadinsul să-și asigure un loc în lume păstrându-și trotuarul numai pentru ea. Ajuns în vârful colinei, m-am hotărât să curm această situație; astfel, la un moment dat, m-am oprit în fața unei vitrine ca să-i dau posibilitatea să se depărteze cât mai mult. Când, după câteva minute, am luat-o din loc, bătrânul era iarăși înaintea mea; cât timp rămăsesem eu pe loc, se oprise și el. Atunci, fără să mai stau pe gânduri, am făcut exasperat încă trei pași mari înainte, l-am ajuns și l-am bătut pe umăr.